

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

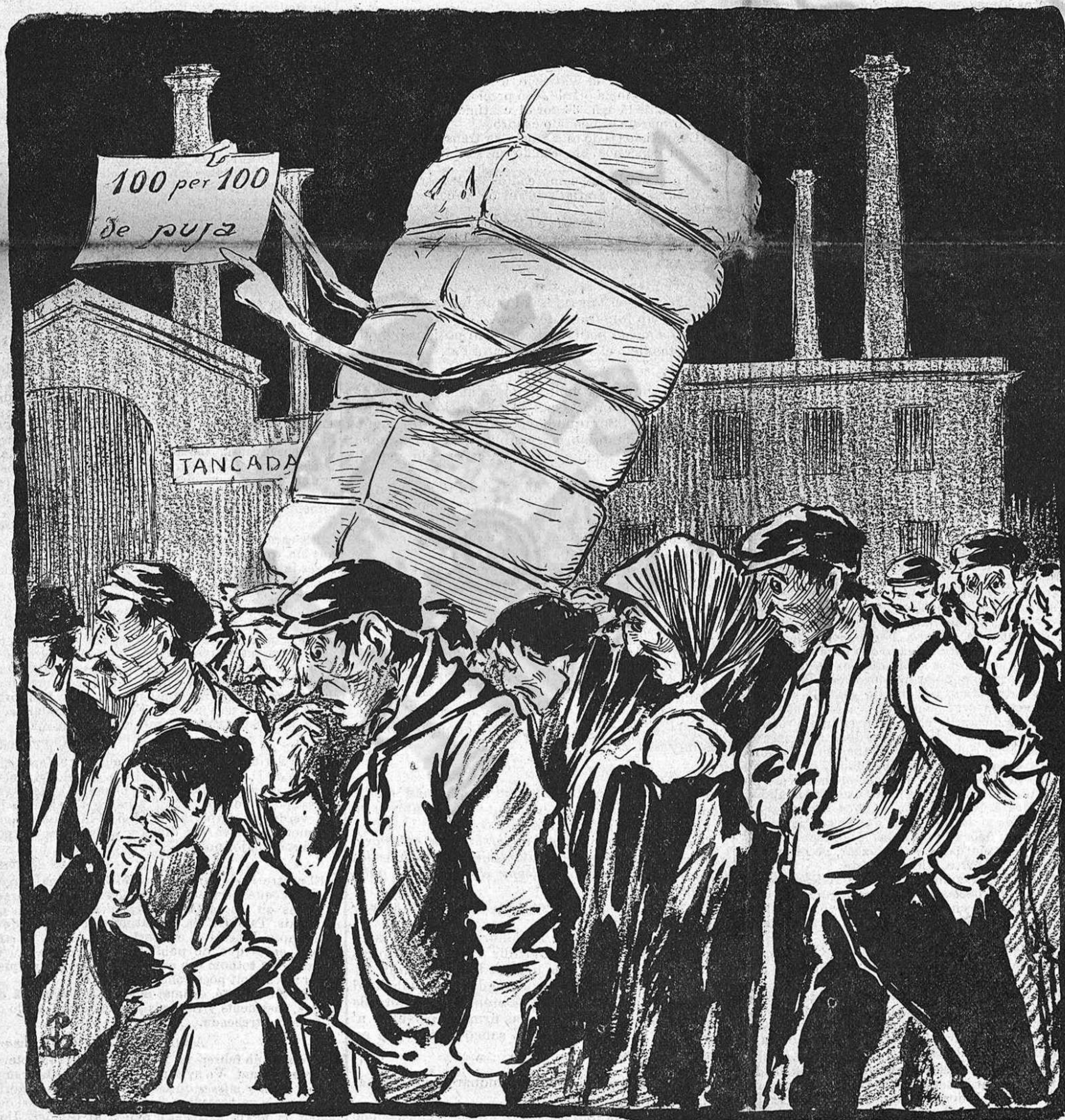
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

La crissis obrera

Quan el cotó puja, el treball baixa.

LA SENMANA DE DIJOUS A DIJOUS

A qüestió Castellanos va pendre proporcions extraordinàries. Se tracta de un diputat que accepta l'cárech de Gobernador del Banc d'

Espanya, dotat ab sis mil duros anuals y altres gan-

gas, y no dona avis de la renúncia á que l'obliga l'article 37 de la Constitució del Estat. Continúa tranquilament cobrant el sou y exercint de legislador.

Vé un dia que l'cridan á l'ordre, y l'govern pren

la seva defensa. Es dels seus, y no hi ha Constitu-

cació que hi valgui. Pera justificar la infracció consti-

tucional, s'apela al recurs de invocar el fet de que hi ha precedents. En aquest país, pudrit per l'arbitrarietat y l'xanxullo, de precedents se'n troben sempre per tot lo que convingui.

Així, donchs, agafat ab els precedents, en Rome-

ro Robledo, president, no del Congrés, sino de la

majoria del Congrés, conforme ha declarat més de

una vegada, comença á fer violències de las sevas, burlantse del reglament y ofenent el dret dels diputats de las minorias, fins al punt de deixar á un d'ells ab la paraula á la boca, disposant procedir á una votació.

Aixó li val un vot de censura, qu' es ja'l tercer de la temporada. Els eunillets de guix de'n Maura l'absolen ab els seus vots; pero totes las minorias (ab la sola excepció de la regionalista) li fan cara. Ja no hi ha monàrquichs ni republicans, sino diputats de la nació ofesos en els seus drets y las sevas prerrogatives.

Durant els debats el govern deixá traslluir la gran rahó que l'mou á apoyar á n'en Castellanos. Representant la circumscripció de Zaragoza, deixaria una vacant, que unida á la que ocasionaria en Costa, optant per Madrid, farian dues lo qual obligaria á celebrar novas eleccions, y com a Zaragoza hi predomina'l partit republicà, de aquesta feta la minoría republicana guanyaria dos nous representants.

Vels'hí aquí de ahont vé tot l'empenyó de n'Maura y ls seus adeptes: la por cervical que ls inspira la preponderancia republicana 'ls mou á faltar á totes las lleys, á faltar á totes las conveniencies. ¿Quin major reconeixement podríam pretender de la importància que té en aquests moments el partit republicà? En Maura l'declarà invencible avuy á Zaragoza: que ho vagi fent aixís, y quan arribi l'ocasió se li demostrarà que ho es en la major part dels districtes d'Espanya.

Un dia ó altre's reconeixerà la impotència de les Corts actuals per fer res de profit: un dia ó altre s'haurán de convocar novas eleccions y llavors sabrán lo qu' es bò els defensors del régime actual.

De moment la situació està ferida de mort. Contra 'ls agravis inferits á las minorias, estàn aquelles perfectament intel·ligenciades per exercir á l' hora oportuna un obstruccióisme implacable. L'home de las gallardías retòricas se veu venir la tempestat y está motxo y alicayut, buscant la manera de parar el cop que l'amenaça. Ja 's parla de suspender novament las sessions. Podrà apagar la llum y paralizar l'accio dels taquigrafos, ell que tot ho esperava dels taquigrafos y de la llum; mes no conseguirà sustreure de la gran impopularitat que l'ofega, ni lliurar-se tampoch de la impotència que l'llenxa á rodolons per la pendent dels fracassats.

Mentre se desarrollan aquesta successos en las esferas parlamentarias, en el país van cundint els horrors de una crisis de traball y de subsistencias.

Reina per tot arreu un terrible disgust. Las feynas escassejan, se contan per milers els obrers que no tenen en qué ocuparse, y entre tant alcansen preus inverossímils el pà y tots els queviures.

La desesperació amenassa desbordar-se. A Valladolid, dilluns y dimarts, varen tacarse 'ls carrers de la ciutat ab la sanch del poble, qu'entre morir de fam ó de una bala, ja no discorreix quina mort es pitjar.

Una manifestació composta en sa major part de donas y criatures recorrerà 'ls carrers demandant pà y traball. Prompte sigüé atacada per la forsa pública. Cundi l'exasperació y 's presencien escenes horribles. De nou las pedras del carrer lluytaren contra 'ls mausers, y succeix lo que succeix sempre en semblants cassos: alguns morts, un bon contingent de ferits... y per fi la pau de Varsovia.

Els que demanaven pà reberen plom.

No sé si en Maura tindrà valor pera comentar aquest succés ab una frasse de las sevas.

—Els morts y 's ferits ja se'n han fet el pà: ara que hi tornin.

Lo mes curiós es que l'govern atribueix els tristes successos de Valladolid no á la desesperació del poble, víctima de la crisis, sino á maquinacions dels revolucionaris y dels anarquistas.

Que ho vagi fent aixís: que vagi donant probas de desconeixer fins l'últim impuls que mou á las mul-

tituts á buscar la mort per calmar la fam: que no prengui mides per alentar el treball y facilitar la vida de les classes pobres, y no hem de tardar molt á veure qu' es lo que passa en una nació famèlica y desesperada.

PEP BULLANGA

LA CRISIS

ADA dia surgeixen novas contrarietats produïdes per la crisis fabril qu' estén atravesant.

Ja vé de temps que la marxa de l'indústria va molt desmayada; però s' ha anat accentuant més y més de dia en dia. Ha sobrevingut tot d'una carestia del cotó, que ha alcancat un preu inaccessible, y per lo que respecta á Catalunya, aquest mal de caràcter general n' ha produït un altre d'indole particular.

La carestia del cotó es deguda á la influència que sobre l' mercat exerceix el monopoli de un poderós trust nortameríca. Tot el mon s' ha ressentit del acaparament: els preus de la flora casi s' han doblat.

Pero á Catalunya aquest mal n' ha ocasionat un' altre, fent sortir á la superficie les conseqüències de les guerres colonials, que si de primer moment no se sentiren, ara avuy apareixen ab tota la seva gravetat.

La industria cotonera estava montada pera una producció que no sols bastava á cubrir les necessitats del mercat interior, sino també á satisfacer les dels mercats de Cuba y Filipines. Ens hem quedat sense colonias: els governs no s' han preocupat de buscar nous mercats que reemplassessin als perduts, y avuy ens trobem en un excés de medis de producció, y de aquí l' aspecte més grave de la crisi actual.

En aquest país de cada hú per ell y ningú per tots, son més amarxes qu' en altres llochs els fruits de la imprevisió. Ni l' govern ni l' industrials han procurat conjurar ab temps aquesta crisi, y avuy comenza á deixar sentir els seus horrors y 'ns amenessa encare ab novas desventures.

Fàbrics hi ha completament paralitzades: altres que han disminuït la feyna considerablement: molts se'n contan que arrastran una existència impossible. Ab el cotó car, els pedidos escassos y 'ls medis de producció considerables, qu' ha de succeir?

Els pobres obrers, els fills del treball, son els primers que ho troben.

Miserablement vivían els més d' ells de cap sobre les màquines, horas y més horas, á cambi de un jornal insuficient y cada dia més curt, per efecte de la pujada dels canvis y la subsegüent carestia dels combustibles.

Ara ni això ls queda.

Les fàbrics se tancan y ells se troben al mitj del carrer, desamparats, sense recursos.

Al principi eran pochs els despedits, després s' han anat contant per centenars, per milers las víctimes de la paralisió forsa. Els uns fan seguir als altres per anar áenglir a l' eix de sens fons de la miseria. Y ja no s' concretarà l' desastre tan sols á la industria cotonera, sino que amenassa afectar á un sens fi de industries auxiliars, perque l' treball es una cadena de relacions, y la crisi de un ram no pot menos de afectar á tots els altres.

Qu' s' ha de fer davant de aquest estat de coses?

Las primeras provvidencias tendeixen, com sempre en semblants cassos á organizar auxilis; á montar cuynas econòmiques; á repartir bonos entre l' s més necessitats. El proletari, ansios de viure de son treball, baixa de categoria y queda convertit en pobre, afecte á l' assistència pública y á la compassió de les personnes benèficas. Espectacle trist y botxornós, encare que inevitable. Es precis enganyar la fam.

Pero aquests medis que fins afectan á la humana dignitat, no poden ni deuen adquirir un caràcter permanent. Son paliatius, may serán un remey eficàs.

Precisa buscar solucions més humanes y més dignas que restableixin la normalitat del treball... mes ay, que aquestes solucions tan necessitats, tan indispensables pera la vida del poble y de la nació, se van fent en el nostre país cada dia més difícils, pera no dir completament impossibles.

Ja no hauríam arribat al punt en que s' trobén, si la nació estigués regida, com deuria, per institucions adequades á les exigencies y necessitats de la vida moderna, y per homes capassos de compendre las y satisferlas.

Hi havia qui creya que tot aniria com una seda, deixant apart les responsabilitats concretes per un règim tan egoista com ruinos, que per espay de vint y nou anys ha vingut laborant la ruïna y la impenitència de la pobra Espanya.

Tot anava bé durant el període de les vacas grasses, en que s' feren els més escandalosos negocis á expensas de la nació. Res hi volia dir que l' or anés emigrant pera no tornar mai més. Res significava que s' possessin els fonaments á la miseria del poble, á cambi de improvisarse per alguns les més insulfoses fortunas.

La debilitat de la nació, la seva pobreza, la seva impotència, havien de posar de relleu á la primera contrarietat una mica seria. Primer la guerra de Melilla, seguidament la insurrecció de les colonies, y per últim la intervenció armada dels Estats Units de Ameríca, vingueren á posar en descubiert las ho-

ribles llagas gangrenosas que s' havian anat formant per efecte dels mals humors acumulats en la naturalesa íntima de la patria.

Y encare després de aquests horrors, quan se feya precis emplear implacablement el cauteri sobre l' pudrimener, hi hagué qui enfrená 'ls impulsos regeneradors, exclamat:

— No feu res: tots tenim la culpa de lo que passa; tots l' hem matat á Meco: tots som igualment responsables.

Ara trobém las conseqüències.

No va acabar ab la vergonyosa pau de París la guerra devastadora, que consumí l' última pobresa de la nació espanyola y ocasioná la mort de prop de 200 mil proletaris, sacrificats per la imprevisió y 'l dinamisme á outrance dels governs de la regencia.

Aquesta guerra ha rebrotat en forma de crisi: crisi de treball, crisi de subsistencias, crisi de miseria, que s' disposa á introduir la dalla segadura en les filas del proletariat. Dels que respectaren las balas y la pesta, la tisis y l' anèmia, ne donarà compte la paralisió del treball. Sempre, sempre 'ls pobres són els predestinats á pagar la festa.

Tal vegada, á la fi, s' adonaran tots els homes de bona voluntat, sense distinció de classes, de lo que cal fer en els actuals angustiosos moments.

Pero es molt trist que 'ls remeys radicals hajan de venir tart y ab dany: es molt lamentable que 'ls consells qu' en el seu temps havia de dictarnos la reflexió serena, s' hajan de pendre, al últim, á impuls dels estimuls de la desesperació.

P. K.

IMPACIENCIA... Y PACIENCIA

En Nakens, un dels principals y mes afortunats promotores del actual grandiós moviment republicà, á qui no podrà taxtarse certament ni de dessidios, ni de falta de interès pel bon èxit de la nostra causa, acaba de publicar un hermos article, dedicat als impacients, y que ha de fer reflexionar no sols á n' ells sino á tots els amants del avvenir de la República. De gran forsa son els bons impulsos; pero sols de bons resultats quan existeix un fré destinat á moderarlos y regularlos adequadament.

Y ara que parli l' mestre:

«A cada instant escucho y leo estas frases:

¡La hora ha sonado!

¡Llegó el momento de sublevarnos, con todas sus consecuencias!

¡Qué hacemos?

Disculpo la impaciencia que esas frases revelan y aplaudo el móvil; mas créome obligado á contestar.

A los unos:

«Se engañan ustedes. Esta hora no acaba de sonar. So no hace muchos años, aumentando la potència de su estruendo desde la pérídia de las Colonias. Y si pudimos estar oyendo desde entonces con relativa calma, sin prepararnos convenientemente para cumplir con nuestro deber de patriotas, apercibámonos ahora para hacerlo, mas sin tratar de cubrir con apresuramientos, que pudieran retardar la acció.

A los otros:

«El instante de sublevarse tampoco ha llegado ahora, y así lo entendieron cuantos por la República se sacrificaron el 83 y el 86. Y si pudimos permanecer quietos durante tantos años acechando el momento oportuno, supongo que no hemos de necesitar hacernos gran violencia para seguir en acecho. La acción colectiva exigió siempre más cordura y más cálculo que la individual; y no aspirando á que venga la República para satisfacer exigencias ni orgullos de partido, sino para que España entre con paso resuelto en la senda de la civilización, no debemos andar con tantoies ni avances; el dia que nos movamos, debe ser para ir por ella. ¿Qué tarda más ó menos ese dia? Esto importa poco, siempre que no sea por desmayos de la voluntad. Si se tratará únicamente de arriesgar la propia persona, para la mayoría de los republicanos sería bueno cualquier instante. Tratándose del porvenir de España, el instante sólo puede ser aquell en que la previsión y el apresto le griten al patriotismo: ¡Ahora!»

A los que preguntan: «¿Qué hacemos?», les digo:

«Lo que debemos hacer; lo que hizo Carnot en la revolución francesa; lo que hizo Prusia antes del 70; apercibíros; organizar la victoria. No debemos lanzarnos sin todas las de la ley, ni á salga lo que saliere. Entrentanto, y satisfechos que sean los naturales desahogos de un partido popular, procuremos todos entrar en un período de calma, aun cuando sea aparente, que permetá á nuestros organismos dedicarse á labor más fructífera que la de acallar chismes de comité ó refrenar ambiciones de los recién llegados; reducir á su más mínima expresión los actos que sólo tienden á mantener vivo el espíritu republicano, del qual habría que desconfiar un poco, si necesitara perpetuamente el acicate del viva, del mitín, y del discurso sin enseñanza ni finalidad; responder todos á la excitación pública del jefe que el partido se ha dado. En la medida que su conciencia de republicanos y su deber de patriotas los ordene.

Y aquellos que, sin datos para juzgar, necesiten uno para saber á qué atenerse, fíjense en este:

Si después de haber cumplido cada republicano con su deber, en todos los aspectos á su alcance, alguien se olvide del suyo, nadie con más dureza que yo lo combatirà; pero mientras ese caso no llegue (que no lleva tal camino) ninguno lo apoyará como yo.

Y cuando algun republicano sienta impaciencias, que se ponga honradamente la mano sobre el pecho, y se pregunte:

«He hecho yo cuanto podía y debía desde el 25 de Marzo acá, para que no se me pueda tachar de revolucionario romántico ó de republicano decorativo? ¿Estoy en el sacrificio á la altura del deseo que me acuña de ver establecida la República?»

Y sólo pudiendo contestarse afirmativamente tendrá derecho, no á juzgar la conducta de nadie, sino á pensar que, si hubieran todos cumplido como él, acaso no habría llegado ninguno á sentir esas impaciencias que supimos todos ocultar cuidadosamente en momentos que hubieran tenido también justificación patriótica.

Y no prosigo, por si pudiera llevarme más lejos de lo que hoy conviene, el propósito de convencer á los desforzadamente impacientes de que, sin el esfuerzo de todos, prestado noble, oportuna, callada y desinteresadamente, será punto menos que imposible realizar la labor titánica que nos hemos imposto.»

amic Junoy ha portat á las Corts las restriccions que l' gobernador de Barcelona posa al exercici de alguns drets constitucionals, sobre tot quan son els traballadors els que intentan ferne us.

Subsisteix la prohibició de que dugas ó més associacions obreras tinguin un mateix domicili, no tenint en compte que associacions de patrons, com es el Foment, son l' alberch de un gran número de corporacions.

Tenim, donchs, qu' en aquest punt, està en plenes funcions la llei del embut. Als obrers se'ls aplique l' forat més xich, y encare la major part de les vedades se'ls obstrueix.

Una cosa per l' istil passa ab el dret de celebrar meetings en lloc tanca.

No s' permet que 's tracti en ells del procés de Alcalá del Valle, com tampoc se tolera que 's fassi uso del dret de petició, quan se pretén demanar la llibertat dels obrers presos.

Y tals precaucions s' adoptan y de tals facultats s' investeix als delegats de l' autoritat, assistents al acte, que prompte no sera possible reunir-se, com no sigui pera resar el rosari.

A la realisació de aquest ideal deu haver quedat reduïda la revolució desde dalt que intentava consumar el dictador Toni.

La Comissió de Gobernació del Ajuntament de Barcelona ha disposat que l' Dijous Sant, deixin d' entregar-se les cinch duros destinats á cada una de les taules petitorias de la Catedral.

Aquí té l' Comité de Defensa Social un nou pretext per obrir una nova suscripció y fer firmar una nova protesta. Total per 25 malehits duros, ¿qué més vol?

Vels'hi aquí un anuncii edificant que publica un periódich catòlic de Vigo:

«La Bendición Apostólica. — Esta gracia espiritual, con indulgencia plenaria para la hora de la muerte, es concedida por N. S. Padre Pío X, á favor de la persona que la solicita y de sus parentes consanguíneos y afines, hasta el tercer grado.

»Se expide por el Vaticano, firmada y sellada sobre magnifico diploma orlado, con preciosiss fotografia de Su Santidad, de tamaño 33 por 51 centímetros, á propósito para formar un espléndido cuadro.

»Las peticiones de esta gracia se transmiten á Roma para su concesión, empleando en recibirse de 15 á 20 días.

»El coste material, comprendida la limosna fijada en el Vaticano, fotografía, expedición y correo, es el siguiente:

»Sobre fotografía en negro 10 pesetas

»Sobre fotografía en color 12,

»Las peticiones deben dirigirse á la administración del Faro de Vigo.»

Ja veulen si s' donan baratas las bendiciones apostólicas. Deu missas no més ab fotografía en negre, y 12 ab fotografía de color.

Y ab aquests petits untets, no hi posin cap dupte: las portas del cel s' obran de bat á bat.

Trobo que ha fet molt bé en Salmerón disponant, de acord ab els interessats, la suspensió del viatge á l' Amèrica del Sur, que havian d' empredre algunes diputacions de la minoria republicana, expressament invitats per algunes corregidories de aquells països.

Els amics de les Repúblicas del Plata poden esperar sentir la veu dels ardents propagandistes de la nostra causa, sense deixar de persistir en sos patriòtics empenyos; en canvi aquí á Espanya pot ferse necessari l' esforç de tots.

Els amics de les Repúblicas del Plata poden esperar sentir la veu dels ardents propagandistes de la nostra causa, sense deixar de persistir en sos patriòtics empenyos; en canvi aquí á Espanya pot ferse necessari l' esforç de tots.

Y gran cosa fora, que poguessin pagar el passatge ab monedas que portessin l' encuny de la República espanyola!

El govern ha presentat un projecte, rebaixant en dos pessetas els drets arancelaris imposats sobre 'ls blats extrangers.

Donchs á pesar de questa rebaixa, l' pà continua pujant.

No hi ha més cera que la que crema. S' han de cumplir las peticions. De aguantar lo que aguantém, ens faré el pà.

Llegeixo:

«Tòdos los Ayuntamientos de Espanya han recibido de los gobernadores un volante sin membrete ni firma, que dice así, literalmente copiado:

»Convendría manifestar la adhesión más entusiasta al ilustre orador que tan brillantemente sabe defender los principios de justicia y definir el concepto de autoridad.

»Esas son las adhesiones que Maura lleva á Palacio y á La Epoca.»

Magnífich, pistonut!... En Maura empleant l' activitat dels seus Poncis en recullir firmas laudatorias de la seva política. ¡Es lo que 's faltava veure!

Ara sols falta que l' gobernador de Valladolid haja tingut la pensada de sobreposar-se á tots els seus colegas, procurant que las firmas elogiant á n' en Maura, s' escriguin ab la sanch derramada en aquells carriers.

Tota la política dels governs monàrquics gira al entorn del partit republicà.

No 's pren una mida, no 's dona un sol pas, sense tenir la vista fixa y la intenció posada en els republicans.

Constituim pels governants de la monarquía, y no sols per ells, sinó també per lo que representan, el més gran perill.

Per això xifran tots els seus propòsits y tots els seus esforços en anularlos. Pero tot inútil: les ilegalitats, las arbitrarietats, els abusos de tota mena, fan mal a qui 's executa que a n' aquell contra 'l qual s' exerceixen.

de Quaresma. Dos ensotanats, l' un al cim del altar major y l' altre fent el paper de pallasso á l' altre costat de l'església, simularon l' heretge y l' catòlic. El corp del poble preguntava al foraster: —*¡Crees que hi ha Déu?*— No, responia l' altre tarà mistic. —*¡Per què no ho creus?*— Perque no l' he vist. Vamos, que segons notícias, allò sembla un diàlech cómic com aquell del Toni y la Paula, y va ser la risa de tots els fidels.

—*Creguim, senyor rector, un altra vegada posi taquilla, que farà calès!*

SANT FELIU DE GUIXOLS, 6 de març

Divendres passat va tenir lloc en eixa ciutat la reparació de vuit mil pessetes á les famílies necessitades, cumplint el llegat del bondatós D. Antoni Vidal.

Dita repartició va efectuarse per verdadera irregularitat y molts pobres de veritat se quedaren *in albis*.

Seria necessari qu' un altre any el senyor arcalde fes cas omés de la llista que li presenta mossén Negret, puig qu' aquesta es fets á indicació de les *pauïas* ó beatas.

La caritat aquesta es deixada exclusivament per les famílies necessitades y prescindint de tota mena de religió.

—*Es cert, senyor rector, que no obstant y no donar-li aquesta rectoria més que per poguer menjar fasols, va comprar una masia que li costa la friolera de 30,000 duros?*

MURMURACIONES

—*¿Qué hi ha de nou?*

—*Uy! Mil coses.*

Sembla que á Valladolid l' olla que temps h' bullia al últim ha sobreixit. El pa car, la feyna escassa, las contribucions corrent... posada dins d' aquest circul, qu' vol que fassi la gent? Lo pitjó es que jo sospito que tot això, al pas que va, ben prompte en lloc d' adobarse encare s' espatarà.

—*Remacatzxo, remacatzxo!*
Si que 'ns vé un bon enrenou!
Vaji abocant. *¿Sab mes coses?*

—*Pues no haig de saberne!* ¡Prou!

Sé que 'n Maura està que trina, y entre 'ls seus íntims ha dit que si 'ls diputats no callan, tancan las Corts desseguit. A jutjar per certs indicis, l' idea d' aquest minyo es sometre al poble al règim del aixarop de bastó. Y si ara ab las Corts obertas està ja fent lo que fa, figuris un cop tancadas iquñas infúlfas tindrà... —*Ave María purísima!*
Si que 'ns vé un bon enrenou!
Vaji abocant. *¿Sab mes coses?*

—*Pues no haig de saberne!* ¡Prou!

Allò del Japó s' embruta, y ja casi s' pot jurá que, apart dels que avui hi ballan, algú més s' hi enredara. Y una volta dat l' exemple, qu' es capás de presumir quants y quins serán els pobles que també l' voldràn seguir? Sentiré endavinarlo, mes, per mí, està descontat que aquellas *salpicaduras* van á sé una realitat.

—*Recristina, recristina!*
Si que 'ns vé un bon enrenou!
Vaji abocant. *¿Sab mes coses?*

—*Pues no haig de saberne!* ¡Prou!

Xano xano, á la callada, per camins dissimilats, el Gobern va portant tropes cap els llocs més delicats. N' ha colçat á Mallorca, n' ha colçat á Mahó, á Cansarias, á Galicia, á las vorras del Penyó. Tot aquest trasbal de ferro que dies h' presenciem, éno deixa ben b' comprender qu' en algun perill estém? —*Välgam santa Reparada!*
Si que 'ns vé un bon enrenou!
Vaji abocant. *¿Sab mes coses?*

—*Pues no haig de saberne!* ¡Prou!

Sé que l' Gobern, per fer frente á questes necessitats, ha d' *regar mano* de quartos á altres coses destituts; que seguint el costum vella d' aquest divertit país, pensava gastar quatre y ja 'n porta gasta sis, y que no forà gens raro que avans d' acabá aquest mes contractés un nou empréstit per procurar-se diners. —*Recarambr, recarambr!*
Si que 'ns vé un bon enrenou!
Vaji abocant. *¿Sab mes coses?*

—*Pues no haig de saberne!* ¡Prou!

Per embullar mes la troca, el Kaiser y l' rey Eduard quan tinguin un rato lliure vindrà á veure's... per mar. Espanyer l' un y llop l' altre, quan surten á corre món sempre ho fan ab un fi pràctic y con su cuenta y razón. Ells diublen que no mes venen á pendre vistes, cert es; pero dy si al sé aquí s' engrescan y volen pendre algo més?... —*Verge Santa de la Empental!*
Pues no 'ns vé poch enrenou! Digui, digui...

—*¿Qué! ¿Que troba*

qu' encare no li he dit prou?

C. GUMA

LA CARICATURA AL EXTRANGER

El teatro de la guerra

El Teatro de la Guerra, que acaba d' obrir les seves portes, ha obtingut ja un gran èxit ab sa primera obra d' espectacle, *El conflicte rus-japonés*. Ab tal motiu, tenim la satisfacció d' oferir als nostres lectors alguns croquis sobre la obra, enviats pel nostre corresponsal especial.

Quadro primer del prólech: L' atac de Port-Arthur. (Observis ab quin cuidado la Direcció ha arreglat el moviment de las onades.)

Primer acte.—Gran ball de torpedos voladors (dirigit per l' almirant Togo.)

(De Le Rire.)

EN EL TRIBUNAL DE LA PENITENCIA

UMPLINT el sagrat precepte de la Santa Iglesia catòlica, apostòlica y romana, de la qual son tots ells esclaus humildíssims, els caps-pares de la política monàrquica espanyola han anat aquests dies á confessar.

Y, particularitat curiosa, com si haguessin volgut indemnizar al pobre ex-árquebisbe de Manila dels disgustos que 'ls lliberatols li han proporcionat, tot han elegit per confessor al pare Nozaleda.

Si n' ha sentit el famós dominico de cosas extrañas y de revelacions que, per malicis que sigui, jamay se las hauria imaginat!

El primer que va acostar-se al confessionari del pare Bernardino va ser en Canalejas.

—Tú per aquí?—va dir-li el daixonsas de 'n Rizal.

—Sí, pare. Hi peçat bastant, y sento la necessitat de fer un bon baldeig de conciencia.

—Aboca sense por, que la mániga del meu hábit es de les amples. —De qué t' acusas?

—De que,

cual nivea mariposa,
que va de flor en flor,

hi anat sempre de l' una bandera al altra, olvidant-me avuy de lo que havia dit ahir y desfent al vespre ab el cap lo que al demàtia havia fet ab la quía.

—Pero per qui partit han sigut las tevas verdaderas aficions?

—Per cap. Jo d' afició no'n tinch més que una: escalar el poder; figurar en el ministeri; ser, si possible fos, primer ministre, y las ideas y la sinceritat que un llamp se las emporti.

—Això, en rigor no té importancia. Mica més, mi ca menos, tots els politichs fan lo mateix. Vés, quedas absolt, y si avuy per demà pujas al candeler, recordat de mi zeh.

—Sí, pare; no us olvidaré jamay.

Darrera del ex-ministro demòcrata, va presentarse en Moret, tan pecador, tan ex-ministre y tan demòcrata com ell.

Don Segimon anava á comensar la confessió ab un surtit de flors y violas; pero l' pare Nozaleda, espirit prosayach y utilitar, va pararli 'ls peus á la mitja dotzena de paraulas.

—Al gra, Moret, al gra, que no están els temps per floreyos y sampaguitas. Desembutxaca. —Quànts pecats tens?

—Varis, pero l' més important de tots es la rabia.

—Cóm! ¿Estás hidrófobo?

—No: vull dir que tinch rabia á n' en Montero

Rios. —Per quina causa aquest home ha de ser jefe de partit, ab més categoria y més representació que jo? —Per qué, essent jo l' hereu y l' amich de confiança de 'n Sagasta, se li ha hagut de donar á n' ell l' alternativa, mermantme autoritat á mí, sembrant la discordia en el meu exèrcit... y tal vegada impedintme ab la seva actitud ocupar la presidència del ministeri en plazo breu? —Per qué, veýam?

—Fill, no ho sé. Això ho hauríss d' anar á preguntar á certa casa de la plassa d' Orient, qu' es allà ahònt se cuyan d' aquestas coses.

—Es que lo que 'm passa á mí es inconcebible. Figuris que...

Pero 'n Nozaleda no l' va deixar continuar. Comprenden que allò del poder y d' en Montero Ríos era una obsessió incurable, va posarli una penitència lleugera y va enviarlo á passeig.

—S' acosté en Maura.

La seva confessió fou de lo més senzill qu' en aquest ram s' estila.

—No m' accuso de res, pare—va dir de bonas á primers: —estich plenament convensut de que lo que faig es lo que haig de fer, y si vinch es solzament per cumplir ab la Iglesia.

—¿De res no t' acusas?... —Ni sisquera de debilitat de caràcter?

—Jo débil?

—Y molt. Si no ho fossis, á horas d' ara ja hauríss cumplit ab el teu deber, accompanyantme á Valencia y, costés lo que costés, colocantme en aquella cadira arxi-episcopal.

—¿Y si a consecuència d' això teníam un dia de luto?

—¿Qué hi fa? Com més abundan els lutos, més bons negocis fa 'l clero.

—Ja ho enraonaré ab més calma. Ara doneume l' absoliució.

—Sigui. Pero t' adverteixo que te la dono ab caràcter provisional. De manera que si avans d' un mes, caygu qui caygu, no m' installes á Valencia, te la retiro y t' condemnas sense remissió.

—Y l' un darrera l' altre van anar acudint al confessionari las demés grans figures de la monarquia.

En Pidal, que va acusar-se de que ab els disset empleos y càrrecs retribuïts de que disfrauta, encare no n' té prou per mantenir á la seva numerosa descendència.

En Vega Armijo, que va manifestar que cada dia que passa sense obtenir el poder li sembla un sigle.

El general Azcárraga, que tingué l' honradès declarar que totas aquestes posturades que fa retraxen l' idea de tornar á presidir un ministeri, son pura camama, doncs ell en realitat no desitja altra cosa que ser jefe del govern.

—L' eclipsat Weyler, que s' acusà categòricament de ser molt vanitós.

—En qué?—li preguntà admirat en Nozaleda.

—En el vestir, sobre tot quan vaig de paysà. L' únic dels homes politichs de la restauració que no ha anat á confessar es en Romero Robledo, Ell mateix ha explicat el perqué.

Diu que té tants pecats, que no sabria per ahont comensar.

Si comensava, creu que per demà que hi anés, á l' hora de sopar encare no hauria acabat.

FANTÀSTICH

N Silvela, ocupa 'ls moments d' esbarjo que li deixan lliures el seu apartament de la política activa, el seu bufet y l' càrrec de conceller de la Companyia de Madrid-Zaragoza-Alicant, anant á donar conferències en els centres catòlics de Madrid.

L' última l' ha dedicada á l' associació dels *Lluïsos* de Madrid.

No sé: se 'm figura que 'n Silvela s' anyora, y fa oposicions á Maura.

—Que 'ls jesuitas li tinguin en compte 'ls bons serveys qu' està prestant á la causa de la religió!

En Russiñol en el seu discurs va dir, que respecte á l' organització dels municipis coincidia ab el programa del ilustre Pi y Margall.

—De veras, D. Albert?

Donchs vamos á veure: ¿per qué quan l' ilustre Pi y Margall predicava aquest programa, en lo mes fort de la propaganda federal, exercia vosté de càrich monàrquic à las ordres de 'n Sagasta?

Qui ho havia de figurars'ho, qu' en el precís moment de separar-se de D. Práxedes, havia de començar a formarseli 'l tupé!

Llegeix:

«El diputado Sr. San Miguel se sale de la mayoría para ingresar, nada menos, que en el grupo democrático.»

—Pobre majoria! Si Sant Miquel li fuig, volen fer el favor de dirme qué li queda?

—Qué volen que li quedí! El dimoni.

Elecicions municipals complementaries celebrades el passat diumenge:

A Sant Joan Despí va sortir elegida per un número considerable de vots una majoria republicana.

A Martorell els republicans varen triomfar per majorias y minorias.

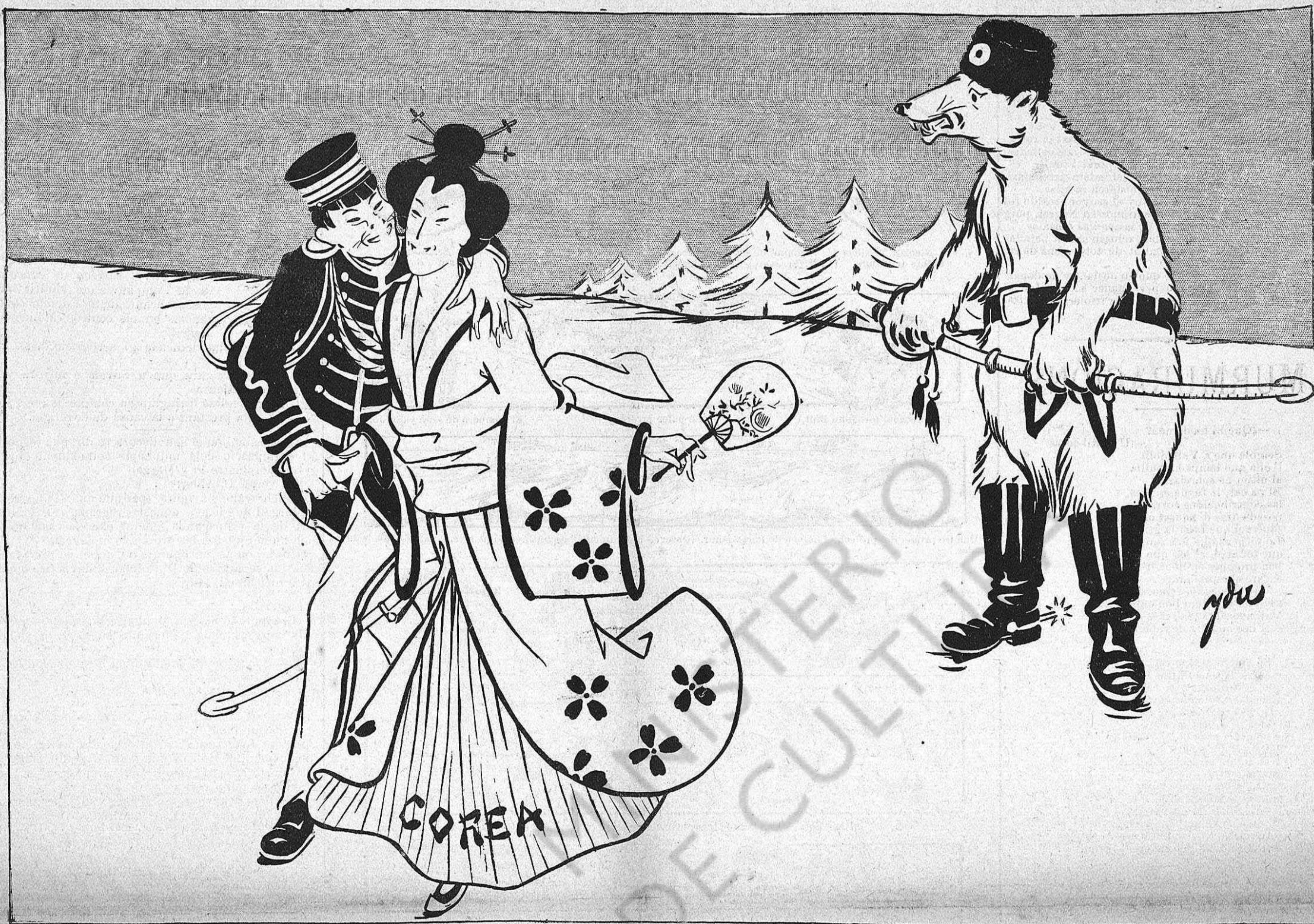
A Pallejà s' havia intentat una trampa asquerosa. La mesa que havia de constituirse en la Casa Consistorial s' establí en l' escola, y en el moment de obrir-se la votació s' veié que l' urna estava plena de papeletes.

Mes com sigui que 'ls procediments caciquistes han passat de moda, la cosa acabà á esgarrapades y ab la fractura de l' urna miraculosa.

Sant Feliu de Llobregat es un sant que cada dia s' encasqueta més el gorro-frigi.

L' Eminentíssim, respirant per la ferida, ha dirigit una carta al President del Comitè de Defensa Social, donantli las gràcies per haver suplert ab la suscripció dels deu céntims, las subvencions que ha deixat de

Entre dos galans

—Oy, que 'm vols á mí, Corea?
—Si! Tú ets el mes salerós.

(Y en tant, el pobre ós de Russia
se queda fret... y fent l' ós.)

Maura, pels resultats igualitaris de la seva política. Que vagi agravantse la crisi, que vagi cundint la miseria, y al últim tots ens trobarém iguals, dintre de les mateixas necessitats. Les classes *acomodadas* desapareixerán del tot, y á Espanya no hi haurà mes que classes *incomodadas*.

A n'en Maura va trobar un amich dimars, ó siga el dia de las sangrentas escenes de Valladolid, y li pregunta:

—¿Qué tal, cómo va D. Antonio?
Y ell respondió ab molta flemia:
—Ya ve Vd.: *yamos tirando*.

Quaresmal:
Se confessa un pagés bastant burro, y 'l confés li pregunta:

—Ja has oit missa tots els días de precepte?
—No, senyor... pero vosté 'n te la culpa.

—¿Jo? A veure: explíca't.

—Sí, senyor: perque en que la diu ab veu tan baxa y que ja soch una mica dur d' orella, per mes qu'estiro 'l coll, no me 'n entero.

Devia ser bonica la reunio celebrada á cal Bisbe al objecte de recançar diners pera la corona de brillants destinada á la Verge de Roma.

Un sol varó hi havia: el Cardenal, pero ab faldillas com las convocadas, y ab robes de seda y blondas com las mes pressumidas y ricas d' entre elles. [Un quadro ben interessant]

Y ara per acabar de ferse càrrec del espectacle, aquí va lo que diu un periódich:

«El Sumo Pontífice dispuso que en España fuera la Orden de la Merced la que contribuyese á hacer dicho homenaje, y por ello el Cardenal convocó á *casí todas las señoras que llevan el nombre de Mercedes*.»

Ja venien: en els moments de tirarse's á sobre una terrible crisi de traball y de miseria, aquesta reunio de *Mercedes* resulta molt consoladora.

—Que 'l Cardenal Salvador conservi 'l seu bon humor!

En Russiñol va fer á las Corts un discurs insignificat, plé de vulgaritats y llochs comuns, á pesar de lo qual *La Perdiu*, posant má á las manxes de l' adulació, l' infla y 'l reinfia, ab perill de qu' esclatí com una de aquellas bombas que regalan en *El Soglo* á las criatures.

Ab una mica mes fará *La Perdiu* que D. Albert eclipsi la bona memoria del Doctor Robert!

—Qué s'hi fará! Ha perdut las àligas y s'ha de contentar ab els russinyols.

Hem sentit parlar de un cert sermó predicat á Sant Pere de las Puellas, com á aperitiu de unes

pràctiques espirituals dedicadas al castíssim patriarca Sant Joseph.

El predicador estava de vena y no va ocupar-se mes que del sisé manament ab aplicació á totas las edats y á tots els estats, desde 'ls menors d' edat, y 'ls joves que festean, fins als casats y als viuents. Pera tots va tenir un luxo tan extraordinari de detalls y pormenors, que 'ls que vajin entrar á l' iglesia ignorant y ignocents, per forsa n' havíen de sortir mestres consumats en una ciència tan rellisiosa.

—Y l' imatje del castíssim Sant Joseph sense poderse tornar roja, perque es de fusta!

Una màxima japonesa:

—Oh, magnats! Sempre que 'us participan que ha mort de inanició un fill del poble, diheu: No 'n tinch pas jo la culpa: cal atribuirho á l' esterilitat del any.—Com si la mort justifiqués al matador, dihen:

—El punyal matà á n' aquest: no jo.

Tanca aquesta màxima una llevor de bon sentit, que fa presumir que les idees humanitaris, pesi a qui pesi, s' obran camí entre totas las rassas.

En el primer moment del disgust entre 'n Maura y en Villaverde, dos villaverdistas, els Srs. Cortezo y 'l Sr. Laiglesia, prenentse en serio la quimera, presentaren la renuncia dels càrrecs que ocupavan.

Es á dir: varen llençar la breva que s' estava xupant.

Pero al dia següent en Villaverde y en Maura feyan las paus, y en proba de bona correspondència, permeteren que aquells dos senyors recullissin de nou la breva que havíen tirat.

Ja no es mes que una burilla... pero continúan xupant.

ACUDITS

Entre porteras:

—¿Quants fils té, Sra Paula?
—Dos. L' un fá de carboner y l' altre 'l tinch á la Escola de Medicina.

—¿Que potser estudia?
—No, pobré angel de Déu! Es á l' Escola de Medicina en calitat de fenòmeno y ficat dintre de un pot d' esperit de ví.

Un metje visita á un pobre bohemi, que 's troba al lit malalt y sense ningú que 'l cuide.

Y diu el galeno:—Aquí sobre la taula li deixo la medicina perque la pugui prendre després de cada dinar.

Y respón el malalt:—¿Y no m' hi podría deixar el dinar per pendre'l avants de la medicina?

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

1. XARADA. —A-nya-dits.
2. ANAGRAMA. —Agna-Gana.
3. TRENCÀ-CLOSCAS. —La cara de Dios.
4. GEROGLÍFICH. —Per vestits els sastres.

Han endavant totas ó part de les solucions del número anterior els caballers: Un Cogombre, Joan Dormuá, Enrich Domenech, Andreu Nunell, Un republicà, Noy de les Mostrars y A. Ribas Ll.

XARADA

Inversa-quart diu que vols semblar davant de la gent y 'hu ta tercera-segona has tingut el poch acert de descubrir un sol intríngulis ni una xarada ni res y vols escriure poesías y prompte arribá al sonet? quan hagis tot mil xaradas y tingas ben plé 'l cervell de primeras y de signos, allavor si 't trobas bé... pensa que al mon hi ha carbassas y xascarrillos *bullents*.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA
Cau una pessa; 'l total no té temps d' esquivir 'ls peus y un iayl agut de dolor repercutíx pel taller.

Sos companya per pogué l' tot van en busca de remey en tant que l' amo botzina: —Llamp de Deul un gasto mes.

J. BOSCH Y ROMAGUERA

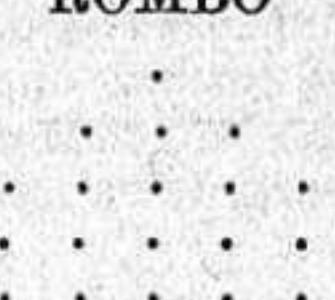
TRENCA-CLOSCAS

ANTON FUADA

Formar ab aquestas lletras, el titul d' una composició catalana del inmortal Joseph Anselm Clavé.

F. JOANET

ROMBO

Primera ratlla vertical y horizontal: Consonant.—Segona: Als barcos.—Tercera: Joya.—Quarta: Nom de dona.—Quinta: Els manyans.—Sexta: Nom de dona.—Séptima: Vocal.

PERE DEL PRAT

GEROGLÍFICH

K K

I K

ra

K I

MARIO

Caballers: Vinuetas Igualadi, J. Guillen, Joan Roura, Ll. Carbó C., Joan Dormuá, Constantino Alberni, Pere Mont Maruny, Cak-Aymel, Chop: *Non può essere*.

Caballers: F. Joanet, Gandolí Martí, Peret Masdeu, Enrich Domenech, Un arangadista, Un espàtula carés, S. Roig y Ribas: *Essere è non essere...*

Caballer: Joseph Taverna Martínez: Els adeus sempre son tristos, pero no val á exagerar.—Pere Piú y Pou: Aixó es una llauna del temps de 'n Valfogona.—Supurific: ¿T' en records amich Sabater... Massa que 'ns enrecordém!—Vicens Llopis y Cirera: No la retoki á sa estimada... Mirí que com més l' adoba més l' espàtula.

—S. B. S.: Hem llegít la *Semblaissa* y, la veritat, ens sembla que hi sobra una s.—J. Costa Pomés: Será servit y li abrahim els bons records.—Mossén C. P.: Aixó es una indecencia digna de mejor causa...—Eduard Xuclá: El seu laberíntic cant de angoixa està empedrat de ripis. ¿Vol més sinceritat?—Lluís G. Salvador: Va bé, y gracies.—J. Bosch y Romaguera: El quadret va millor que l' altre. Veurém, veurém... Ah, y dedicatoriàs en els versos no n' hi poshi si pot ser. Aixó ja ha passat de moda.—A. Ribas Ll.: Literariament es defectuosa.—P. S., E. P., J. B., J. C., P. C., y C. B.: No 'ns es possible insertar las seväs cartas per distints motius.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.